

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Bibliothèque nationale de France (BnF)

BONNINI MOMBRITII MEDIOLANEN
sis præfatio ad Ill.^l. & excellen. d. d. Borfium Du
cem Mutinæ & Regi Marchionē Estensē Comi
temq; Rodigii in hesiodi Ascraei theogoniam.

Vis dabit ut nostros digneris ha
bere libellos:

Ignotūq; tibi pauca referre uelis

Quis dabit estenses humilis pe
tat aduena thronos:

Diuinūq; mihi fas sit adire ducē

Multus ad igressū timidos tremor occupat art?
Nostraq; non vnus concipit ora color.

Talia cum tacitus mecum meditarer: ab alto.
Auribus hæc dixit magnus Apollo meis:

Quid metuis? metuant multo q; crimine uitam
Inficiunt studiis nec ualuere bonis.

Omibus iste patet princeps: aditumq; uolēti.
Præstat. ad hunc multos attica pallas agit.

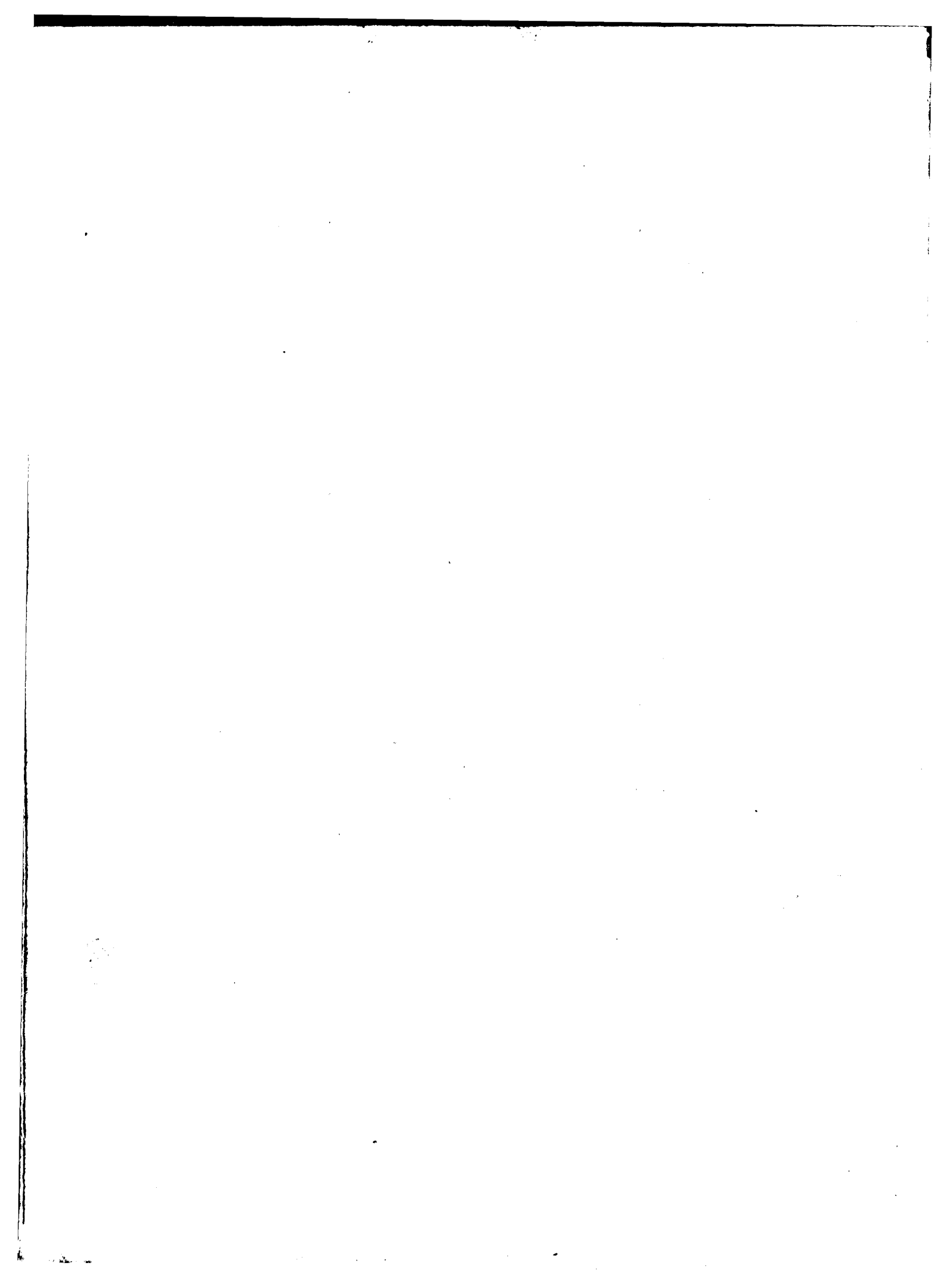
Aspice q̄ crebris est semita trita poetis.
Et quibus est curæ prosa soluta magis.

Hoc duce cecropias Academia liquit athenas:
Inq; eius docto migrat ab orbe lares:

Ingeniis animi surgunt. spe Borfius omnes
Implet: & haud frustra fert uigilasse viros.

F ax quasi succendit: qui defecere labore
Nunc stipe nunc fessos deniq; rebus alit.
A dde q; hunc pietas facit atq; modestia clarum
Prudentem cuncti magnanimumq; uocant.
V idimus hunc vnum duris unumq; secundis.
Amagno qui mos Socrate cepit iter.
Q uid si iusticiā memorē: qua regna gubernat:
Nec numa collatus nec Cato iustus erit.
Q uo plus mirararis: plus est mirabilis ille.
Non numerus meritis non modus eius inest.
S plendor in hoc & honos Itolorū pminet oīs
Præsentes superat quiq; fuere præt.
Q; bene vos superi populis præstare dedistis:
Qui populis certe præfore dignus erat:
O nimium felix felix Ferraria tanto
Principe. fortunam fac tueare tuam.
I lle tibi pacem largitur & ammouet arma.
Pax quoque per uicos paxq; per arua uolat.
A h q̄ sublimi dignus sedet ille cathedra.
Quāq; capud dignum digna tiara capit.
L ux oculis: vigor est facie: de pectore uirtus.
Exit & a uero denique sole dies.
A spice quanta manet cælestibus indita uerbis.
Gratia. quas charitas dixeris esse pares?
I llius effigiem te uidimus ante timere:

Humanam q̄ sit uincere uisa fidem.
Non adeo metui debet: q̄ debet amari.
Serue time. verum qui sit amicus amet.
Ergo age deposito coram confide timore
Et tua sidereo scripta repone duci.
Paruaq; conuersi nec q̄ sit imago libelli
Desine. magna breuis sæpe capeffit onix.
Dixit ut hæc auidas vox ipsa reliquerat aures:
Atq; omnem a nobis abstulit ille metum.
Sed iam propositum dux inuictissime munus
Accipe: & ascræi perlege scripta senis.
Diuorum genus Hesiodus sobolesq; gigantum
Cantauit docto carmina digna viro.
Visaque sit q̄uis tibi fabula: fabula lector.
Te uocat: et multis allicit illa bonis.
Inuenies que te nescisse fatebere multa:
Et quæ romanus non liber ullus habet.
Sed quid ago nostras Bocchacius itonat aures:
Dicere meq; suo codice uera negat.
Seque deū genus & scripsisse volumina magna
Afferit. ah decuit dicere uera magis.
Ingenium Certalde tuum nō damno sed ipsa
Tempora: defectis que caruere libris.
Hesiodū sed tam uiuet ascultare poetam.
Græcus erat. nostro nunc ualet ore legi.

HESIODI. ASCREI. THEOGONIA

INcipiam a musis heliconis carmen
alumnis:
Quæ iuga sacra colunt montis spa-
tiosaq; terga.
Nunc fontem solitæ circum saltare
nigralem

Nunc Iouiam choreis ambire procacibus aram
Et uel Termessi uel fluctibus hippocrenes
Vel formosa tuis olim diuine sub undis
Membra lauât: sūmas helicon q̄ uerberat auras
Mobilibus per stagna choris dulciq; corona
Exultant: pedibutq; ruunt hinc inde decoris.
Densior has operit liquidis est fontibus aer.
Nocte meât: pulchra nec eunt sine uoce canētes
Ethereumq; Iouem cultæ & Iunonis in argo
Numina: congesto soleis hæc utitur auro.
Additur his pallas magnus cū pallade phoeb⁹
Et quæ noctiuagis gaudet Diana sagittis.
Teque canunt Neptūne pater. q̄ numie terram
Sæpe moues: magnāq; themin p̄chrāq; diones
Q̄q; venus nigra nimium formosa pupilla
Q̄q; sit auratis hebe spectata coronis.
Nocturnis memorant lunam solemq; diurnis
Ignibus oceanumq; senem terramq; parentē.

H is subit Iapetus: nigra nox latonaq; mater:
Q uæq; diem crocea defert aurora quadriga.
T e neq; prætereunt grauior Saturne nec ullum
Q uem genus acoetû scierint duxisse deorum.
H æ prius hesiodo tenues dum pasceret agnas
M onte sacro: pulchrâ dederant ad carmina uocẽ
M eq; istis primum compellauere susurris:
P astores studio quibus est siluestris auena
D untaxat ventres: & carpi crimine digni.
S cimus falsa loqui nõ pauca simillima ueris.
S cimus uera loqui: fari cum uera uelimus.
T um sceptrum legere ẽ lauro ramûq; dederūt:
D iuinamq; ambas uocem fudere per aures:
V t iam quæ fuerint & scire futura ualerem:
E rgo beatorum genus ẽ dixere deorum:
S eq; ipsas primum canerem. tũ si qua placeret
S ed quid cum siluis agimus uel talia petris?
P rincipium a musis igitur deducimus .illæ
L aude. aĩmũ patris exhilaret. plæruq; canētes:
Q uæ sint: quæ fuerint & quæ uentura trahāt:
V ox concors atq; indefessa canentibus illis.
A dde q; aula patris solet arridere dearum.
C armibus. resonat domus alta niualis olympi
C ælicolum domus. immortalī uoce sorores
D iuorum genus extollunt: laudantq; canendo:
P rincipio quos terra dedit cælumq; rotundũ:

E t diuum quicunq; genus deduxit ab illis.
D einde Ioue memorant hominūq; deūq; pētes
P rincipium finisq; sui fit cārminis ille:
S it quia maior diis & prāstantissim⁹ horum.
Q uid q; & humanum genus ipsoꝝq; gigantum
D um memorant: mentem cogunt gaudē pīna;
M usæ olympiades compti Iouis ægide natæ
M nemosyne soboles: obliuio certa malorum
C urarumq; quies. sacris has mater in oris
P ieræ magno peperit commixta tonanti.
M atēr eleutherii præerat: cui Iupiter ullo
H aud diuū præsente nouem sub noctib⁹ hæsit.
A t postq̃ multas annus fuit actus in horas:
E t suā cōperunt afferre pericula menses:
E ccē siouem ad numerū nocturni pignora furti
V no Mnemosyne peperit pulcherrima nixu
L æta puellari fœtu. nam carmina musæ
S emper agunt: uacuaq; gerunt formidie mētē
M entem: quæ niueo multū nō distat olympo.
S unt illis pulchræq; domus populiq; beati.
Q uas pariter charites desideriiq; frequentant.
V oce sonant læta. labiis modulant̃ amenis:
C ælicolum legesq; sacras moresq; canendo.
F orte hilares cælum formosa uoce petebant.
I mmortale canunt. concentu terra renidet.
A dde pedum dulces strepitus. ibatur ad ipsum

N anq; Iouem. summis deus is dat iura colonis
I us habet & sæui tonitrus & fulminis ille
V i patrem superans Saturnum. singula diuos
I nter agens æque meritos discernit honores.
T alia cælesti cantabant arce sororores.
C lioq; Euterpeq; uiuans & docta Thalia
M elpomenæ lætis & Terpsichorea choreis.
H is subeunt Erato memoriq; polymnia mēte.
A ddimus vranien: & quæ manet ultima: quāq;
C alliope cunctas supeminet unica musas.
H æc claros sequitur reges: quibus extat honori
C ætera musarum concordī lege caterua.
O ra solet regum dulci suffundere rore:
Q uo fit ut a linguis illorum dulcia late
V erba fluāt: prestantq; fauis collata saporis.
H unc unum aspiciūt populi: quē munē donat
C alliope: seu fas dubium seu iudicet æquum.
Q uin solet oblatas uerbo requiescē lites.
H unc igitur uoco prudentē: q̄ adesse bonorum
S æpe rei: tuto solet & punire nocētem.
M ollibus affatur uerbis: dulciq; lepore
V titur: atq; suo facile impetrat omnia nutu.
V tq; deo stat honos illi: dum permeat urbem.
M ellitusq; pudor. micat inter denique coetus.
Q ualia sunt homini dare quæ nouere camene:
V os o cantores & qui citharoedus haberis;

Mumera musarum in terris & Apollinis estis.
Ab Ioue sunt uates, felix quem deniq; musæ
Observant, huius dulcis fauus exit ab ore:
Præterea si quem luctus lachrymæq; frequētes
Possideant: animamq; urant mæroribus itus:
Dentq; illi musæ numeros artemq; canendi
Præteritos ueterum late qua promat honores
Cælicolasq; mali meminit non ille prioris
Quod tulerat: tantū auxilio sūt dona dearū.
Ab Ioue saluete natæ: date carmen amenum:
Diuorum cantate genus: qui sæcula viuunt:
Quos genuit tellus & multo lumine cælum:
Et nigra nox falsis & quos mare pauit i undis.
Dicite quo diui fuerint quo munere terra
Quo mare perfectis quo condita flumina ripis
Astraque cum radiis & latus desup orbis:
Quiq; exiis diui fuerint rerumq; datores.
Quibus diuis & opes & quis diuisit honores.
Vnde uel ijs olim sublimis cessit olympus.
Dum licet ista mihi cæli narrare colonæ:
Et mundo quæcumq; prius sint edita rerum.
Rincipio confusa chaos sine imagine moles
Extitit hinc uacuis tellus apparuit aruis.
Nam prius ipsorum pauimentū facta deorū ē:
Quondam qui cælo sedes habuē supremo:
Tartara de hinc una sunt uisa dehiscere terra:

E t mox pulcher amor surgit: mediusq; deoꝝ
C ermitur. hic illos forma supeminet omnes.
M embra deus late soluit: diuūq; uiꝝq;
C onsilium: atq; ipa; domitat sub pectore mētē
D eq; chaos liuens rebus noxq; atra resultāt.
E thera nox ipsumq; diem misisse putatur.
Q uos herebo cōiunx peperit lasciua marito.
T um quoq; sidereū tellus grauis edidit orbeꝝ:
P ar sibi præ cunctis cælū quo tegmen haberet.
M agnorum & fieret pauimentum sola deoꝝ.
H inc montes grataq; tulit conualibus imis
R adices: nymphæ sedes ubi sæpe tenetis.
Q uid mare nō domitū memorē sæuūq; pcellis
A spersūq; metu. stetit hoc quoq; pignore tellus
N ec mora concubuit cælo. bis sena repente.
S tirps oriꝝ. tumidis magnꝰ prius emicat ūdis
O ceanus. subit Iapetus: nec defuit ingens
C oeus: cumq; ipso satus est hyperione creon:
N ataq; Mnēosyne: themis & rheia pꝛchraq; tethys
Q uēq; micas ferto phoebe spectabilis aureo:
O rtaq; Thea grauis demū Saturnus. is arma
C onsiliumq; gerit tacito sub pectore vafrum.
O mnibus hic grauior natis: tenerumq; pentem
C arpit: & hunc multa solet incusare querela.
A ddidit his animo cyclopas terra superbo.
C ū Bronte Asteropen: nec viuīdꝰ abfuit Arges.

H i fulmen cudere Ioui tonitrumq; dedere:
C ætera sunt diuis similes. micat unus in ipsa
F ronte oculus: curuusq; aure; sedet iter utrâq;
I d cyclops quod eis stat pro cognomie mōstrat
N omine req; putes notos. fuit horrida uisus
E ffigies: & erat monstrofi luminis instar.
O mnis ab assiduo uis est infracta labore.
V erum alios tellus cælumq; creauit alumnos.
T res ii sunt numero. multo stat nomine fama.
C um Gyge Briareum numāt Cottumq; supba
P ignora. Titanas his Iupiter usus in hostes.
Q uiquaginta comas q̄squis centumq; lacertos
G estat. inaccessos audet contingē nemo.
V is ingens: magni quā corporis æquat imago.
H i sunt quos cælum materq; atq; illius uxor
T erra fatos genuere. malis grauioribus omnes
V icerunt: nitidumq; infestauere parentem
P rincipio. verum serie nascentib; illis
S ub styge damnatos imæq; voragine terræ
O cculuit. cælum patrem mala tanta iuuabāt.
I psa granes dederat gemitus sub pectore terra:
A tq; dolos animo nimiū concepit iniquos.
T um niueū fabricans adamāta sagacior arma
M olitur: curuamq; uocat cognomine falcem:
I amq; sui coram steterant exordine nati:
T alia cum irato tandem sermone profatur.

Pignora iō matris miseræ seuīq; parentis
Si mea sint animo dulcissima pignora uobis
Verba: pater penas operis dabit ante patrari.
Scilicet inuentor primus fuit ille malorū.
Talia dum loquitur: natos tremor incutit oēs.
Nil uerbi: labiis cohibent nam uerba sub imis.
Haud mora Saturnus grauior fidensq; iuuetā
Surgit: & hac caram compellat uoce parentem:
Hoc opus o mater manibus peragetur ab istis.
Polliceor. neq; enim me iam. patris ulla tenebit
Cura: q; inuentor primus fuit ille malorum
Dixerat. ipsa animo retinet uix gaudia mater:
Remq; hanc non ulli credit. sedet ergo: tacetq;.
Quid moror? ifandam Saturno tradidit harpē
Instruxitq; dolis. cælum de hinc attulit ūbrā
Noctis: ut ingratos peteret cū cōiuge somnos.
Iamq; procax auidis. nimium distendit' ulnis
Insidiis puer excedit: gladioque timendus
Seuit: & in coleos uibrauit tæla paternos:
Tergaq; post neq; enim frustra piecerat illos.
Nanq; quot exierant fœcūdo sanguine guttæ:
Terra tot ebibit. hinc longus sibi uertitur ānus:
Et mox tartaræ coram cernūtur erines:
Horrificisq; graues sonuere gigantes in armis
Hinc & quas Melias uocitant fit origo deabus.
Ast ubi cæsa patris adamante uirilia cæli:

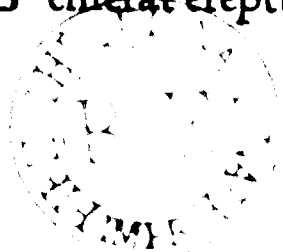
E quoreas ea Saturnus proiecit in undas:
I amq; diu frustra pelago sunt uisa natate.
C andentes circum spumæ: quib; iclyta tādē
V irgo oritur: primūq; sacris natat orta cytheris.
F luctibus argutā petit hinc ven; aurea cypron
P lurimus oris honos illi: facieq; uerenda.
A mbulat: & teneris uestigia sumit ab hærbis.
H anc homines uarioq; uocant cognomē diui.
N unc Aphrodite nunc ea dicitur: Aphrogenia:
Q, prius a spumis illi creatur origo.
Q uod fata sit cypri: dea cyprogenia uocat.
H anc quoq; sæpe leges cytheream. causa putat
I lla q; ad motis: prius appulit orta cytheris.
S unt & qui diuam merito philomedeā dicant:
Q, dea testiculis quondam sit nata marinis.
S epe iocus matri comes id cæcusq; cupido.
I lla deos coram maiestatemq; salutat.
I s fuit in primis honor illi denique sortem
D icitur hæc hominū medio sortita deumq;
V irgineos ea sermones risusq; dolosq;
F ert et amiciciam nec delectatio longe
C ernitur. assiduos apud hanc dulcedinis usus
I nuenies: & nec sine mansuetudine uiuit.
A t sua Titanas cælum cognomine dixit.
P ignora pignoribus crebro dum litigat ipsis.
Q uitquid agant: uocat itentos ad pessima sēp.

Crimine pro tanto pœnam sibi iure daturus.
N ox quoq; innox sortē pepit pcamq; nigrātem
E t mortem: nec uos partu puto probra reliqt.
N ec mora cum somnis in somnia pturit: atq;
Q ui culpas hominū carpit delictaq; Momon.
E t quas hesperidas uocitāt: quibus aurea curæ
M ala per oceani ripas hortosq; fuerunt.
E t uos fata parens inuictō pectore sem p
G igit & eternas immitia numina parcas.
C lotoq; & lachesium furdas & quæ gerit aures
A tropos. hæ bona sūt & pessima tradere dictæ.
E rrores hominū obseruant culpasq; deoz:
N ec locus insidiis quas hæ posuere quiescit:
D onec in expositos pœne reus incidat uncōs:
F iliaq; obscuræ fuit indignatio nocti.
N ulla uiris grauior pestis magis obfuit unq̃.
H inc & amiciciam peperit fraudēq; latentem
A tque senectutem. canis adit ista capillis.
V ltima pignoribus tumido lis additur ore.
F ilius huic labor est modicaq; obliuio mēte
D ebilibusq; fames membris uacuoq; palato.
A dde graues lachrimis & tristi corde dolores
P ræliaq; & pugnas & multo sanguine cædes.
Q uid q; & hanc uocitant earam mēdacia matrē
A mbages multaq; grauis uictoria præda
L æsioq; & ueris infamia nota cachinis.

P
lus aliis geminæ sibi consueuē uicissim.
Q
uin & præfectū genuit iurātib⁹ horchum.
O
fficit is falsæ cum sint periuria lingue.
N
erea sincerum pontus uerboq; seuerum
P
rogenuit. natis lenior solet ille uocari.
G
randæunm pleriq; uocant: q; nullus in illo
S
it dolus: & culpa uitam non inficit ulla:
Q
sit mansuetus: q; fas q; iura sequatur:
C
onsilii q; sit mitis: largitor & æqui.
T
eq; creat tauinas pontus phorcūq; supbum.
C
oniunx terra fuit. tulit hac quoq; cōiuge natas
I
lle duas pulchra te Ceto fronte priorem.
E
uryboen cui mens adamantina facta secūda.
P
orro coma laudata nimis pulcherrima Doris
(E didit hanc pater Oceanus sub finib⁹ orbis)
V
irgo seni nupsit Neri. thorus æquoris unda
G
ratus in hoc nymphæ natæ dicunt aquosæ.
E
ucrate. thetis & proto Spioq; Saoque
E
udore: Glauceq; procax hilarisq; Galene:
D
oto: Dynamene: niueis Eunica lacertis:
C
ymothœ. Thalie. qb⁹ addim⁹ Amphitriten
P
asitheen: Meliten formosoq; ore pherusan
P
rotoq; & multos Erato quæ capit amando:
E
ulimenen posthac: & quā miramur Agauen.
D
orida: Neseen: nec te Galatea reliquit
C
andidiorq; comas faciemq; simillima lacti.

P rotomedeā subit panopeq; Acteaq; virgo.
G igitur hippothoe formosior hipponoeq;.
C ymodoce motas pelago quæ téperat undas
V entorumq; ipsos facili premit ore tumores.
H is Amphitriten ulnas quæ rore madescit
G igit & Euagoren & tutam pontopoream.
L isianassa subit: nec deerat Laomedia:
E ione. Cymo. pulchraq; Alimeda corona.
N ec te Glauconome facili lætissima risu
N ec te liagore nec te pronoea tacemus.
N omen & a multis quæ legibus accipit: una
P ollynomen peperit. subit has Euarna sorores.
A spicias nihil est: quod iure repræhēdē possis.
E mula natē ē studiis & amabilis æquis:
E gregiam pariter psamathen diuāq; Menippē
A ntonoen Nesq; parit iustamq; Themisten.
A ddidit Eupompen: & quæ gerit una parētis
E terni mentem. sociæ Nemertea dicunt.
F allor: an he numero decies sūt qnq; sorores?
O ceano post hac præstanti corpore natam
D uxorat Electram Taumas. his nascit̃ Iris
A rpyiāq; comis pulchræ fædæque rapina.
I t prior ocypete post hanc infamis Aello.
S cilicet hæ uentis præstant auibusq; uolatu:
T empore proq; suo clamoribus aera turbant.
A t cetonis atrox petii connubia phorcus.

A
F
C
G
O
D
E
N
I
D
P
S
I
V
H
E
D
A
F
P
I
A
E
P
S
n
nuerat soror & fratri cōmixta marito ē.
ormose nascuntur anus canæq; capillos
omptaq; pepnedo uestes & tristis enyo.
orgones adduntur. qua soles hesperus abdit.
ceanum propter campos habuere feraces.
ulcibus hesperides sunt illic uocibus usæ
uryale stennoq; potens multisq; Medusa
ota malis. mortem sola est hæc passa sororū.
us aliis nec mors nec curua senecta duabus
ixit ad vxorē maius Neptunnne Medusam.
ro thalamo stat aquosus ager: p cādida lecto
tat rosa: stant uiolæ: cūcti stant deniq; flores.
Ilius at postq̄ perseus caput abstulit: idque
Victorem misere potuit fecisse puellæ.
Horrendus Chrysaor subitis & Pegasus alis
Exiliunt. equus oceauī sub fontibus ortus
Dicitur: est quoniam fons dictus ab helline pege.
Alter ab aurato manibus quem fulminat ense:
Fit chrysaor: sonat ēsis aor: soāt & chrysos aux
Pegasus astriferum tandem petit aliger orbem
Incola perq; deos & magni tecta tonantis
Attulerat tronitrumq; Ioui fulgurq; coruscum.
Edidit at chrysaor sibi Geryonea trifaucem.
Ante suas illum. uis herculaia iuuenas
Perdidit: atq; animā claua deponere iussit.
Senserat ereptum infelix Erythea tyrannum.

Ditari que sua doluit Tirinta rapina.
Cæsus & Eurytion stabulis atq; Orthus opacis:
Deq; illa est ingens atque insupabile monstroz
Progenitum nulliq; deum nulliq; uiroz.
Par erat aspectu grauius: cui nomen Echidnæ.
Pars prior egregiam forma præstante puellam.
Vltima terribilez sæuumq; professa draconē ē.
Crudda nimis spelæa colit: uarioq; colore
Cernitur: atq; cauas habitat sæuissima petras.
Huic sedes olim a cælo terra que remotas
Concessere dei. iacet immortalis Echidna
Antra per æternam solet & duxisse iuuentam.
Scilicet huic sæuum coiisse Typhaona dicunt:
Infandoq; procax uento cōmixta puella est.
Hæc quoq; Geryonea uirū sibi duxit habēdū.
Dum coeunt: infanda canem foetura priorem
Edidit. orthrus is est. oritur sed acerbior alter
Cerberus. horrendos aperit sæuosq; latratus.
Quinquaginta quatit diris hululatus ora.
Ferreæ uox: acerq; nimis stat & absq; pudore.
Lernæam peperit posthac immanior hydram.
Herculeus labor illa fuit magniq; decoris
Nomen. Iunonis contra nihil obfuit ira.
Hanc ea nutrierat pestem. comes herculis ibas
Ad nona uitales Iolæ pericula mortes.
Consiliis doctæ tandem ruit illa Mineræ.

H ydra grauem uastāq; nimis genuisse chimæra
D icitur. illa leues uelocior antea auras.
A cribus aspirat flammis multaq; flauilla
E stuat: & rapidos de naribus euomit ignes.
H uic caput est triplex monstro. pars p̄ma leonē
M ōstrat. habet mediū serpens. stat fine chimæra
P egassus hanc magno rapuit sub consule tādē.
B ellærophontæos quis non audiuerit ausus?
H eu cadmi domus infelix. connubia sanxit
O rthrus: amatrixi genuit qui sphinga chimæra
H eu monstrum crudele tibi. cōgressa marito
E st uterum ipsa chimæra: nemixumq; leonē
E didit o quantam pestem. dea scilicet illum
N utriit: inq; umbris impegit Iuno nemæis.
S anguine frondosa multo regnabat in aula.
Q uid moror? herculeæ fuit is quoq; gloria clauæ
R urfus in amplexus forcum notissima Ceto
E xcipit: hinc ingens multis & honustior armis
F it serpens. latebroso colit cæcasq; cauernas.
M ala q; non ullo seruat uigil aurea somno.
S æmina Cetonis cecini phorciq; superbi.
F luminaq; Oceano peperisse puerpera Tethys
D icitur. Eridanus altis hinc enatat undis
N ilus & alpheus pulchrisq; meatibus ister.
S trymonaq; & Rhæsum genuit misūq; Caycū
M æandrumq; uagis anfractibus heptaporūq;:

Nascitur. & Rhodius magnoq; superbus Eeta.
Phasis: & aurata qui labitur hermus harena.
Quiq; habet argento similes Acroioius undas.
Edidit & Nesus pronosq; Liacmona lapsu.
Greniconta simul peperit phrygiumq; Simonta.
Additur: æsopus nigro natat ille fluento.
Et qui tabificum purus non accipit amnem
Peneus: socioq; negat cum gurgite tingi.
Sangarium Tethys ladonaq; partheniumq;
Euenū. Ardiscūq; parit diuūq; Scamandrum.
His cū formosas mater pulcherrima. nymphas
Est enixa virum genus hæ stirpemq; puellæ:
Cum fluuiis sibi semper alunt & Apollinæ rege.
Ab Ioue naturam nocte dicuntur eandem.
Pythoq; Admetenq; parens & prymnoa Tethys
Edidit: vranie specie subit æmula diuos.
Electren tulit & Clymenen Zeuxoq; Thoenq;
Te quoque Calliroe. leuior. nec defuit hippos.
Pasithoen Asiēq; parit malisq; Rhodeam
Leuibus. has Pluto sequitur formosa sorores.
Plexaure deinceps Polydoraq; Melobosisq;
Atq; Galaxare facieq; petrea decora.
Metis & Eurynome flauis & Xantha capillis.
Addidit Eutrope croceosq; telestoa peplos:
Quas Ianira procax sequitur pulchroq; Diona.
Pectore: cumq; Tyche pulchrā Cerceida uinxit

Q uid q̃ & Eudore niueis & acasta lacertis
N ascuntur. perseis adest & prompta Menestho
G igit & Idyiam: q̃bus Amphyro ocyroamq;
I unxit: Ianthæi nec gratia defuit oris.
A t neque præteriit Clytien dulcem ue Calypso
E t Creseis adest & cum Creseide Doris.
V ltima Styx oritur. cunctis Styx præstitit vna.
O mnibus oceanus senior grandæuaq; Tethys
A uctores. patrio chorus hic excellit honore.
D e hinc alias pater oceanus uenerādaq; cōiunx
E diderant. numero tribus extant milib; illæ:
V estigantq; solum: pressisq; paludibus errant.
T otq; alia oceano sunt edita flumina: terras
Q ueq; rigant: & que Tethin dixere parentem:
O mnibus iis neq; .N. poterit sua reddere quisq;
N omina. quid quicumq; suo nascatur in orbe
N ouit: & ignotos aliis sibi nominat amnes.
M agnum præterea solem lunamque uagantem
T hea nimis caros peperit sub hyperione natos.
T ertia fit soboles croceis aurora quadrigis
Q uæ micat: atque diem cælo terræq; ministrat
H aud secus Eurybiæ peperit tria pignora Crio
M aiores astræum natu Pallanta minorem.
V ltima sortitur partus uestigia perles.
P rimus erat tamen ingenio pinguiq; Minerua
I nter mortales multo præstantior omnis

A dde q̄ indomitos eoa puerpera uentos
M ixta deo nostrum diffuderat usq; p orbem
A rgesten Boreamq; grauem. Notus addit illis
Q uiq; nouas zephyrus flādo leue pturit herbas.
L ucida dein tremulus produxit sidera flamis.
Q uæ data sunt cælo pro lumine. fungitur illis
P roq; caput merita solet insignire corona.
T um demū multa Stryx atra libidie mora est.
H upserat. eq; viro natos pallante creauit.
E mulus hinc oritur zelus contentio fratri
A ddita. formosis solet hæc incedere furis.
E t quæ sublimi Iouis assedere cathedræ
N omine dicta viris uix p̄ma potentia dicta est
A ltera. regali comes utraq; facta tonanti.
H is sine non callem nō ullā Iupiter aulam.
N on urbes sūmū nō ijs sine permeat orbem.
A b Ioue Stryx gratis hoc impetrasse putatur.
C ælicolas una coram cum cogeret ille:
I ndixitq; graues pugnas preciumq; laboris
O btulit: auxilio titanas si quis in hostes
I ret: & inuasum Iouis instauraret honorem.
P ræmia ne dum inquit quisq; facesset priores
S ub patre Saturno quibus ē is funct⁹ abunde
N on perdet: verum quē nō genitoris habebant
M unera: fecundis ego donem falcibus illum.
C onsilio primum cari Stryx mota parentis

Duxit opem: & trepido cum natis affuit orbi.
Quid tantis igitur meritis par redderet ille
Pensabat. tacitam subit hæc sententia mētem
Per styga cælestes iurent: nec fallere quisq̃
Audeat. at duo vos uis atq; potentia mecum
Viuite. sic fatus diuis impertit honores
Omnibus. ipse sua regnat sublimis in aula.
Nubit amatori phoebe pulcherrima Coeo:
Equibus exoritur pignus mirabile thædis.
Grior in primis medio latona deorum
Visa fuit. coetuq; uirum nil dulcius illa.
Quinetiam Asterien perfi genuere maritam.
Nascitur ex istis hecate præclara duobus.
Muneribus multoq; palam Iouis errat honore.
Nanq; ea uis terre superi sortitur & orbis:
Subq; eius uastum cohibet ditione profūdum:
Perq; deum superas graditur spectabilis ædes.
Hanc quoq; mortales uotis uenerant' opimis.
Sacra dex læti faciunt: hecatenq; uocantes
Quæ sit maiestas eiusq; potentia monstrant.
Illa preces & uota libens assumit: & illis
Carpere fæcundas dat opes & honoribus uti.
Ergo mortales inter cæliq; colonos
Cunctorum decus & partē sortita bonorū est.
Ab Ioue vis illi nō fit. quoscunq; recepit
Munera cū uobis olim diuisa darentur

Titanes: ni fallor adhuc ea seruat honores.
Nee q̃ Asterie proles fuit unica tantum:
Concellis olim fasces depulsa reliquit.
Arbitrio micat illa potens. nimis utilis illa
Consiliis: & quem coetu uult præficit omni.
Stant acies strictoq; micant densa agmina ferro.
Nemo tamen uictor nisi cui fauet illa recedit.
Regibus assidet: atque illis dat regna tueri
Ulticia. q̃ si pugiles in agone frequentes
Emineant. multoq; petant sudore coronam.
Hæc dabit ad nutum uires palmamq; uocata
An memores: q̃ equum præstet doctiorib; atq;
His qui ceruleum tumidis mare nauib; errant?
Illi sæpe preces hecate plærunque potenti
Neptunno fudere. colunt hæc numia nautæ.
Hac duce sæpe redit præda venator opima.
Sæpe dolet: longo cum illuserit illa labori.
Quid q̃ Mercurio comes it: stabulisq; capellas
Armentumq; ferax & oues augere putant.
Ex modico multū ex multo facit illa pusillum.
Sic ea sit tantum proles licet una parenti:
Ingenti diuos inter tamē extat honore.
Iupiter huic homines etiā concessit alendos:
Degere qui vitam possint lucemq; tueri.
Scilicet his hecate narratur honoribus usa.
At Rhea Saturno numero sex inclyta partu:

P ignora contulerat uestam Cereremq; feracē.
H is subit auratis Iuno pulcherrima plantis:
E t tu qui stygias colis improbe pluto paludes:
Q uicq; maris geris imperiu; Neptunne pfūdi.
A ddidit illa Iouem diuūq; hominūq; parētem
F ulminibus terram crebro q; oppugnat acutis:
H orum crudelis pater vnūquēq; uorabat
N ascendo: patrium ne post quis obiret honorē.
I lli nanq; prius cælum tellusq; parentes
P rædixere: suo q; erat fatale domari
P ignore Saturnum: licet is fortissimus esset.
H oc ideo metuens sæuit nascentibus ore
P ignoribꝰ. miseras mater dabat ægra querelas.
P ropterea Rheam fulmineum paritura tonantē
D icitur is caros tandem implorasse parentes:
C onsilio miseræ præcor en succurite natæ.
D icite præsentem fœtum quo tuta locoꝝ
E nitar: quæ pœna patris sit habenda furori:
Q; partus uorat ille meos. mouere profusæ
H æ cælum terramq; preces iustæq; querelæ.
E rgo Rheam quæ sint patriq; Iouiꝰ futuro
O stendunt. & quid sit eis fatale duobus.
Q uid moror hæc lyctum cretæ deferat opimā
A rmatum paritura Iouem. misere parentes.
V t peperit natum sibi terra recepit alendum.
N ox erat: atq; omni cælum tum luce carebat:

Cum luctum peteret nato Ioue mater: & illum
Haud secura cauo furtim contextit in antro:
Monte sub Idæo, siluis latet ille profundis.
Iamq; auidus fauces aperit Saturnus: ut ipm
Ore recens natum queat inglutire tonantem.
Stabat forte silex, silicem Rhea cepit: & illam
Pro Ioue Saturno posuit festina vorandam.
Hanc miser inglutit genitor ventriq; recondit:
Ignarus post terga Iouem pro caute manere
Inuictum mæsti q; nihil præ fronte gerentem.
Cui cito debebant sæui delicta parentis
Cedere quem regno seruabant fata paterno.
Nec mora formosa concreuit imagine natus.
Vis aderat qualisq; decet præsentia regem.
Interea lapsum rursus sol induit annum:
Saturnus monitu cui iam frustrata parentis
Mens erat: atque dolis potuit succumbere nati
Stare Iouem liquit natū: terræq; procumbens
Ora quatit, quasso lapis ultimus exit ab ore.
Iupiter hunc capit inq; sacra Pithone manere
Iusserat, illa cauo Parnaso moenia quōdam
Extulerat, lapis in signum memorabile cessit:
Gentibus ut fieret res admiranda futuris.
Tum demum patruos a cæli nexibus ultro
Soluit, agunt dignas tanto promunere grates
Atq; Ioui tronitrum dederant fulmēq; trisulcū

E t fulgur. terram prius id defodit in altam
I upiter. his fretus talis toto imperat orbi.
D uxit at Iapetum clymene formosa maritum.
O ceano gen? hæc sibi cepit ab æquore nympa
B is duo progeniuit natos Atlanta priorem
E didit elato fuit ore Menoetius alter.
C onsilio sequitur vario curuoq; Prometheus:
E t quem non recta dicunt Epimethea mente.
N am prior inuentis hominem læsisse putatur:
A Ioue plasmata q; abegerat ille puellam.
F ertur at aerio strauisse Menoetion igni
I upiter: & stygiis miserum damnasse sep'chris
Q; malus: atq; aimos tumefecerat ille supbos.
M aximus hesperidum iuxta confederat Atlas
P rædia: qua oceano iungit confinia tellus.
I nfractis humeris cælum mirabile Visu.
S ustinet: & nullo deflectit pondere collum.
I upiter hanc sortem dedit illi: porro pmethea
F unibus ingenti fertur strinxisse columnæ.
F oecundo an memorem q; in epate federat ales
S emp & excretam nunq̄ sat accipit escam.
N anq; dies quod ei absomit: nox sufficit ultro.
V idit auem satus Alcinena: uisq; peremit.
I nuito neq; enim volucrem Ioue pdidit. atqui
P lus solito pater herculeæ conducere laudi
C ensuit: & quanq̄ grauis ille Promethea triuit

Q₂ sibi consiliis olim contendit iniquis:
A bstulit imissas studio tamen herculis iras
I udicium diuis fuit & mortalibus olim
M econe. socium uenisse promethea dicunt.
A nte Iouem fertur sectum posuisse iuuenem
F raude bouem secuit. carnes & uiscera lectam
I s sibi constituit præpingui sumine partē.
V entre bouis gracili preciosa cibaria texit
T ergoreq; inclusit fœdo. mox alba secundo
O ssa loco dedit: & molli pinguedine sepsit.
H æc hominum diuūq; parens dū mēte uideret:
I apeteonide qui mentis acumine præstas:
Q ua tibi fraude nimis partem lasciuie parasti
D ixit: at è contra leue surridēdo prometheus
(N a; neq; fraudis erat coeptæ imēor) ista p̄fat':
S tant geminæ coram pater optie maxie sortes.
E lige. si qua tuæ pars est gratissima menti.
D ixerat ista dolis. at Iupiter omnia cernens
H æc nouit. neq; enim latuit dolus im̄p̄b̄ illū.
Q uid faciet? mox ille uiris graue lumina torquēs
P lurima quæ possent animo librabat obesse.
H inc adipem ille manu cadētem sumit utraq;
E xcutit exta furor. uultuq; impingitur ira:
A lba q̄ exertis conspexit fraudibus ossa.
Q uo fit: ut illa uiri sacras adolere per aras
A ssueti ueteris imitentur originis usum.

Tum demū iratus cæli cui numina parent
Iapeteonide qui præstas omnibus inquit
Consilio: coeptas neq; enim sinis i pbe fraudes.
Talia turbato mittebat Iupiter ore.
Proinde doli memor abdiderat mortalibꝫ ignē
Id satus Iapeto sensit: ferulaque fauillas
Iniiciens tepidos terris clam detulit ignes:
Tanta Iouē medio sub pectorē cura momordit:
Affecitq; graui neq; enim mediocriter ira.
Pro raptis igitur flammis mortalibus ingens
Addidit ille malum. vulcano nanq; pudicæ
Iussit ut e terra formaret plasma puellæ.
Iussa facit deus ambiguo qui crure laborat.
Compsit eam multo pallas tum cesia cultu.
Donauit Zona: nec abest argentea uestis.
Ipsa manu dea palliolum mirabile uisu
Explicat: inq; hūeros a frōte reflectit eburnos.
Fertur & hāc tenera quos unge reu'ssit ab hærba
Floribus aurataq; caput redemisse corona.
Lemnius hanc docta deus insigniuerat arte:
Inq; illa longosq; dies multumq; laborem
Impendit. placuisse Ioui sic ille putatur.
Sculptilibus pinxit uariis & imagine multa
Nam quæcūq; mari quæcunq; animātia terris.
Apparent: in ea uidiūt. micat indita late
Gratia: neu tantum pictas motare figuras

Membra sed has ueris affimes uocibus uti.
Vt pulchrum mox ille malū. uice nāq; bonoꝝ
Fecerat: hanc oculis hominū diuumq; patere
Exhibet: allatis ea deinde superbior ibat
Muneribus: largaq; nimis gaudere Minerua.
Astantes stupor inuasit: mortalibus inde
Q; grauior fraus est & inexpugnabilis orta.
Foemineum genus hinc ortum sexusq; ppterui
Progenies effecta: uiros quæ lædere nata est
Hos puto qui rebus non consulere: sed omni
Tempore cum satie libito sunt uentris abusi.
Quale fauis examen apum dulciq; liquore
Cernimus infames haud raro pascere fuccos.
Per thyma mane uolant & picta parua repēti
Sole uage: cerasq; legunt & dulcia mella.
Prædo latet: curuoq; uorax sub uimine uiuit:
In suaq; abdit edax alienos exta labores.
Talis in humanis prius ab Ioue fœmina rebus
Est data flagitiis hominem quæ lædat iniquis.
Altera mortales est uisa laceffere pestis.
Nam qui coniugium spernit: nomenq; mariti
Triste fugit: nescitq; thori parere querelis:
Hic altore licet careat: multaq; senecta
Sit grauis: & prona p̄spectet fronte sepulchū:
Indiget haud uictu uiuens solitaq; diæta.
At postq̃ uita excessit: pro quanta relictas

Turba fit inter opes. lätas pars vna nouales
Diuidit. inuentum pars altera diripit aurum.
At cui ducta fuit multa uirtute marita:
Sit cata: sit prudens: sit & integra moribus illa
Equabunt mores secum mala nata probatos.
Infelix sin si fuerit: cui foemina neq̃
Nupserit: o quantæ uiuent in pectore curæ:
Quæ sit ei nulla morbus medicabilis arte.
Sic animum transire Iouis mentemq; latere
Non dat. hoc i se probat haud ipune pmetheus.
Multorum licet is prudens rerumq; peritus
Esset: erant tamē hūc quæ lædere uicula possēt
Quin & Briarei fastum cottiq; Gygisque
Vranus ut uidit pater admiratus eorum
Corporis ingentem molem spatiosaq; mēbra
Sicut erat: uasta terræ furiatus abyssō
Iecit: & infernas ait en habitate tenebras.
Hic dolor æternus lugentibus hic erit horror.
Iupiter haud multis posthac labentibus annis
Quosq; dei Rheæ Saturno conceperat atrū
Vnanimis adeunt erebum: clausosq; gigantes
Exoluunt. vasti ualux sonuere baratri.
Consiliis auix rursus telluris in alium
Apparuere diem. caros nam terra nepotes
Cum tribus his docuit palmas ex hoste futuras.
Nec mora bellum oritur patruis Titanibus igens

Cum Ioue. mītra Iouem fratrum tutela leuabat.
Quiq; recens stygias erebi liquere catenas.
Pars ea de summo librabat spicula cælo
Tæla. suis dedit editior Titanibus Othrys:
Inq; Iouem & fratres uibratas fortiter hastas.
Proiciunt: pulsanq; polum. tremat ille cadenti
Pæne par. arma dei trepidat. trepidantib; arma
Porrigit: inq; suos graue Iupiter excitat hostes.
Tanta fuit belli sitis & mauortius ardor.
Vt plusq; denos produceret arma per annos.
Ambrosiam in terra sociis apponit in escam
Nectareosq; palam calices: quib; illicit haustis
Iucundos subiit non pauca elatio diuos
Vidit: & hæc inquit diuum pater atq; hominum rex:
Vos o terra uocat cælo quos coniuge natos:
Ipse pridem bello multos absumpsimus annos
Sperantes decus & palam uirtute parare.
Hinc nos inde nocens non paruis uiribus hostis.
Eia agite inuictasq; manus uiresq; potenti
Pædite nunc aio: atq; Othrym expugnate superbū
Haud certe immemores Ioue q; ductore soluti
Venistis. nostro stygiam superastis abyssum
Consilio nexusq; graues turpesq; tenebras.
Hæc ait. æquato respondit pectore Cottus.
Summe parens nobis haud ignorata profaris
Nam ueq; nos sensu neque nos ratioe carem?

S cimus enim. q̄ sis diuum tutela paterq;
Q ui stygios coluere sinus infernaq; regna.
A dsumus en reduces misero de carcere passi
O hominum diuumq; parens indigna relatu.
S ed quid pro tantis meris redemus? in arma
I re iuuat: belloq; tuas defendere partis.
F irmior hæc nobis mens est: certumq; subalto
P ectore consilium: dicentem talia Cottum.
O re auido exhausere dei. mars ergo calere
I ncipit: & multo bellum clamore uocari.
V na diiq; deæq; uocant: quos maximus olim
S aturnus natos Rhea pariente creauit.
V idisses & quos gelido dissoluit ab horcho
I upiter: & nostrum traxit miseratus i orbem.
I nstantis studio late gestire duelli.
M arte graues hilarant: uastis & uiribus arma
E xpediunt centumq; manus & brachia cētum
Q uisq; gerit. capitu; ex hūeris fœcūdi? agmen
F unditur. in ramos ea quiquaginta secantur.
E t iam dira cohors Titanibus obuia passim
R upibus excisis saxosa uolumina torquet.
T itanum contra pagros fulsere phalanges
V iribus ingentes & ad omia bellica promptæ.
C urrit: inq; uice; mixtū graue fluctuat agmē.
C lamatur. tūsum roboat clamorib; æquor.
H orruerat tellus. pulsum suspira cælum

E didit: & lachrymis fleuisse putatur obortus.
T antus erat diuū fragor: ut contusus olympus
N uraret: trepituq; graui concederet axis.
I psa nouos sensere pedum stupefacta fragores
T artara. terribilis metui fuit undiq; clamor
P ugnantum & si qui uertissent terga sequētū.
I n terea mixtis uicibus dum tæla uolarent.
A ureaq; immanis stridor contūderet astra:
I pse deum pater haud ultra cohibere furorem
N ouit: at irata iam dudum mente coactas
O stentat uires. rapidos de nubibus ignes
S pargit: & a sūmo flamas intorquet olympo.
F ulgurei uolitant crines et fulgure peius
F ulmen. ab horrifonis erūpūt nubibꝫ ambo.
I nfremuit paſſim sparsis ambusta fauillis
T erra: nec arboreis filuis sacra flama pepercit.
P ontus & horrendis efferbuit æstibꝫ ingens
O ceanus. vapor aduersos deſeuit in hostes.
Q uin lux aerium cælotenus attingit orbem:
T itanumq; oculis immerſit clara tenebras:
N e ue ſacro cælō eſt uiſus ſplendore carere.
H aud ſecus hæc oculis uidiffet: & aure patēti
H auſiffet ſpectator ibi ſi forte fuiſſet:
Qꝫ ſi terra graui crepitu munduſq; coirent:
T erraq; per partes flueret: munduſq; dehiſcēs
S ideret: & multa conuolueret aſtra ruina.

H orruerant: fremitu venti: lateq; coactos.
P ulueris attollunt mōtes. tonat undiq; cælum:
A rma Iouis nec fulgur abest nec ab æthē fl'lmē?
P erq; graues volitant ualidiq; p agmina uenti.
F it fragor: heu quanta crebescūt numina lite.
Q uātū qsq; manu potuit: mōstrauerat hostis:
N ec prius abstinuit bello: q̄ flectere cœpit
V na per auersos acies turbata maniplos.
A nte ferox nam Briareus Cottusq; ruebant:
Q uiq; Gyges nullam patitur cum Marte qetē
T ercentum torquent pugnando p aera saxa:
M armoreumq; manu graue de sup hostib⁹ ibre
P ræcipitant. rapit ūbra diem: densātq; sub ipis
C autibus horrendæ sub lata luce tenebræ.
F it fuga: subq; solum titania turba repente
T urditur: & ualidis ibi cogitur esse cathenis.
S ub styge Tytanes ceco claudunt & horcho.
H inc tanto refugit spatio telluris orizon
E ditior quanto polus a tellure recedit.
F errea tartaream sepes circundedit aulam:
Q uam circum triplicis nox atra uoluinis orbē
I mplicat: & nimias auget densata tenebras.
S ub styge radices telluris & æquoris altum
E ducunt caput: & superas tollunt ad auras.
V ltimus est illic terræ locus. horrida porro
I lluuias scatet: & sæuos alit undique uermes.

T alia Titanes uobis ergastula magnus
I upiter indidit: & miserum uos trusit i antrū.
H aud retroferre gradus licet. irreuocabile fecit
E x erebo Neptunnus iter. duro hostia ferro
C udit: & admoro murum construxit in ære.
B riareus simul accessum Cottusq; Gigesque
O bseruant: multaq; fide loca septa tuentur.
I lluc sidereus polus infernæq; paludis
R egia concretis & tellus atra tenebris
F r quod pacatis æquatur fluctibus æquor
Q uisq; sibi proprios fines & flumina seruat.
Q uis labor heu q̄les ibi uiuūt deniq; uermes?
O rdine cūcta carere putes. chaos oia miscet.
H aud breuib; stygie repetunt' callibus ædes.
E sto q; in primo uegetus sit poste uiator
T artareæq; citus petat interiora paludis.
L onga diuturni prius orbita desinet anni
Q̄r medios illi sit fax intrare penates.
H inc q; & hinc aditus turbo rapit. ille deoꝝ
N uminibus plærunq; grauis seuusq; putatur.
S cilicet hoc monstrum multa caligine noctis
T ecta notat. densisq; tegit sub nubibus aulam.
H is coram cælum tenuisse promethea dicunt
I nfractasq; manus sublataq; colla gerentem.
N ox illic clarusq; dies uestigia dicunt
M utua: perq; uices soliti sunt reddere uerba.

Nunc is ferratos nunc permeat altera postes:
Cumque dies exit: nox intrat: cumque ea limen
Liquit: aperta dies tenebris adit hostia pressis.
Haud una manes habitant. ubi cesserit alter:
Non nisi decertam redit altera uiderit horam.
Lucidus is multo mortales lumine donat
Nubibus ista caput graditur uelata manuque
Fert somnum somno mors est soror. ambo panti
Pignora dicunt nocti: stygiamque paludem
Vna habitant: quorum radiis nunquam attingit ora.
Seu sol cum scandit seu cum descendit olympum.
Ex his vnus humi totoque cubilia ponto
Somnus habet: dulcemque homines dat hunc quietem.
Alterius cor in ære riget. præcordia duro
Sant ferro. nihil est pietas quod molliat intus.
Quem primum capit: haud unquam crudelis abire
Sustinet heu pariter superis infensior hostis.
Quinet tartarei latet infima numinis illic
Regia: prædoni qua persephonea marito
Iungitur: inuitis & eum uix accipit ulnis.
Infremit horrendum diris stridoribus aula.
Ante sedet canis immitis & custodia limen
Fraudibus aggreditur: si quis subit aduena. cauda
Blanditur. geminaque procax submurmurat aure.
Si reditum temptes: grauior non ille redire
Te sinet: infestos sed agens ab imagine vultus

C orripiet: vastoq; uorax te uentre recondet.
I nfernum porro diuis metuenda baratrum.
S tyx habitat: canos uenerabilis ambulat ānos.
E minus a cælo depressam possidet arcem.
G randia sunt cæcæ domui pro tegmine saxa.
S culpsit in argento multas circū alta colūnas
A tria: sidereo quarum caput imminet orbi.
H āc prope Taumantis uersatur nata p altas
A equoris Iris aquas. Iouis est ea nuncia magni
N am seu diis oritur grauior contentio: siue
T urpiter illorum linguā mendacia fædent.
A ut iusiurandum præstent: uolat ocyor Iris:
F ormosamq; auro stygiis in fluctib; urnam
M ersat: & hic gelidū cælū sup euehit: amnem.
F rigidus is annis: saxo quia decidit alto:
S ubq; diu rellure natat: noctuq; nigrantes
F undit aquas. styx oceani pars dena putat.
A equor & extantem reliquas circūdare terram
D icitur: inq; ipsum spumoso uortice pontum
P ræcipitant. supos tantum pars vnica lædit.
N anque deum quisq; potuit periurus haberi:
D epræhenso talem luit is pro crimine pœnam.
D ebilior totum recubat prostratus in annum.
A mbrosiam non ille dapem non nectaris ille
F æcundo sacrum bibit e cratere liquorem.
V ox illi non ulla. trahit uix uiuus anhelam

O re animam. iacet immiti sub tergo tectus.
I amq; noui serus redit illi circulus anni:
P este q; ex illa fit liber. at alter amaior
R urfus adest. nam lege noue pcul exultat anos
E t neq; fidereis. mensis conuiuia uocatur:
C onsilium nec adire Iouis coetusq; beatos
H uic licet: extremū iacet at depulsus ad orbē.
I nterea decimum sibi conuertunt in annū
S olis equi: muteq; piant periuria linguæ
I amq; ablutus adest. uenit ad cōuiuia rursus
P erq; choros: logam luerat q; crimine pœnam.
M os ita iurandi diuis. tanto extat honore
S tyx canas grandæua comas. iter illa natate
A ngustum solet: & nullo corrumpitur æuo.
H ic obscura suos tellus & pontus & ater
T artarus & magni cæli domus ordine fontes
Q uisquis habet. qd q; seuis loca uermib; illic
H orrescunt: aimosq; deum formidine terrent.
F erre marmoreis durant ibi limina portis
C ontinuis compacta simul radicibus hærent.
H æc loca Titanes habitant: soliq; lacuna
D emerfi socia soli carere caterua.
Q ui parti affuerant Iouis auxiliaribus armis:
O ceani uastitas habitant sub gurgite sedes.
C ottusq; atq; Gyges generū deus æquoris altis
B riareum Neptumnus aquis selegit: & illum

Cymopolea tuo noctu dedit esse cubili.
Ast ubi de cælo Titanas Iupiter alto
Expulerat: nuptam duxisti Tartare terram.
Iam tumet illa sinus. iam facta puerpera natū
Dicitur excretæ admouisse Typhoea māmæ.
Iam puer ingentes humeros iam fortia tractat
Brachia. continuoq; pedes agit ille labori.
Statq; ferax capitum ceruix uelut arboris ingēs
Innumeros truncus qui spargit ad aera ramos
Si numeres: centūq; manent spaciēq; draconū
Ora gerunt ductis uisæ aera lambere linguis.
Acrior ex oculis ardebat flama: nec vnum
Ille sonum. centum reboabāt uocibus ora.
Quin & murmur erat uarium. mirabile dictu
Dixisses exinde deos certissima fari.
Non nunq̃ indomitos coram mugire iuuenkos.
Nunc catulos latrasse putes. nūc sæua draconū
Guttura terribiles de montibus edere uoces.
Perq; cauas uales perq; altos murmura colles
Spargit: & haud vna se uoce Typhœa reddit.
Et iam res eius uoto cessisset: & ipsis
Iura deis daret & toto regnaret olympto.
Ni tantum facinus procul aduertisset acuta
Mente deum pater. ingenti nanq; ille fragore
Intonuit: sparsitq; sacros de nubibus ignes:
Terraq; cum cælo cōmota referbuit æquor

F luctibus: oceanusq; graues exhorruit undas.
N unc Ioue nūc diuis hinc inde ruentibus orbis
I ntremuit. dubia timuerunt astra ruina.
H eu heu quantaparens traxit suspiria tellus.
H inc tonitr⁹ fremit. ide grauē dare fulgura lucē
V isa: nec assiduis cessabant fulmina tælis.
P erq; solum cecidere faces perq; ardua cæli
C ulmina: nec liqdis sacra flama pepcerat ūdis.
S enfit & ipse minas imi regnator auerni.
A tq; suis timuit nimīū graue manib⁹ horchus.
T itanum tū densa cohors sub carcere nigro
S aturnum multo circundedit acta fragore.
V iribus armatur tum Iupiter: armaq; sumpfit
F ulgura. nō tonitrus defunt nō fulmis ignes:
E xiliensq; loco summiq; cacumine cæli
I ntrorsit de nube faces. diuina Typhoei
O ra micant: sacrisq; iacent exusta fauillis.
I ngemuit nato tellus ardente profundi
F ulmina senserunt montes: multūq; pentis
I am fuit exustum. ceu plūbūm sæpe frequētes
A ut ferrum candente fabri fornasse minutis
E xcindunt frustris. feruenti liquitur igni:
P erq; solū domitū ueluti natat unda metallū
I upiter hinc stygiis trufisse Typhona cauernis
D icitur infames uomit is de gutture uentos.
N on Boream non ille Notum zephyriue tepētis

F lamina non nigris Argesten spirat ab Indis.
Q uos diuū gen⁹ esse putes. q̄s cōmoda narret
I lloꝝ erga hoīes. mittit quæ flabra Typhœ⁹
I n mare præcipitāt frustra pontūq; nigrātem.
T urbineq; erūpunt uasto. labat ætheris omīs
M achina mortales passim euersura labores.
P uluerei densant nymbi: sublataque uento
S iluarum sarmenta uolant: perq; aera longum
E rranter qua parte ruant: qua deniq; campos
T empestate premant: miseri didicere coloni.
S unt alii freta qui uersant: puppesq; procellis
I nuoluūt. frustra oratis suffragia nautæ.
A st ubi cælicolū labor est expletus: & ipsi
T itanes pœnas Ioue iam uictore dedere:
I mperium unanimes terræ cæliq; tyranno
(Consilium tellus dedit) ascripsere tonanti.
H inc prius is meritos sociis discreuit honores.
E t iam regali stabat sublimis in aula
M etida cum primū thalamo uocat. illi⁹ uxor
E sse prius Metis meruit. nanq; una deorum
A tq; hominū coetus est scita repta p̄ omnis.
I ntumuerē sinus. parituram Iupiter arte
D ulcibus & uerbis uteros exegit ut inter
P allada cōprimeret. genuit nā pallada Metis.
C onsiliis illam cæli terræq; fessellit.
N anq; Ioui amboꝝ nimium sollertia cauit.

P ræter eum sūmo neu quis regnaret olym̃po.
N anq; erat in fatis orituram ex Metide doctam
P allada cui patrias uires æquare liceret.
Q uinet cū Metis regem diuūq; hominūq;
Q ui nimis elatis animis foret: edere uellet
E git ut excretam cohiberet Iupiter aluum.
T alia nanq; Ioui persuasit terra nepoti.
D ein horas Themis ediderat Iouis altera cōiūx
I ufticiam legemq; bonam pacēq; uirentem
Q uitquid agant homies tres obseruare putant
H ac quoq; fatales genuit de coniuge parcas
I upiter. hæc Cloto: Lachesis fuit altera: sedem
A tropos extremā tenuit. decus omibus ingens
A ddiderat pater: & multo donauit honore.
N anq; mali uis atq; boni dicuntur habere:
P roq; suo tres cūcta regunt mortalia nutu.
T resq; Ioui charitas præstanti corpore nata
O ceano tulit Eurynome: si nomina quæris:
A glaie prior: Euphrosyne Thalieq; sequunt.
E x oculis pulchrum aspiciūt. uicundus ab hæz
S idereis irrorat amor de more pupillis.
A dde uirum sæcunda Ceres experta tonantem.
P ersephonen parit. heu stygio nimis illa tyrāno
D um placet: a cara rapta est Ioue dante pente.
Q uinet Mnemosynē (comptis erat illa capillis)
V idit ut: o dederis mihi tu quoq; pignora dixit

Ergo nouem peperit formoso corpore musas.
Nec uigor his semp nec delectatio desit.
Latone posthac congressus: Apollinis ingens
Progeniuit iubar & claram uenando Dianam..
Ultima Iuno placet. thædæ placuere sororis.
Hac lucina oritur simul & spectabilis hebe.
Et Mars commotis semp qui fluctuat armis.
At cui cunctarum rerum est concessa potestas
Pallada fœcundo potuit peperisse cerebro.
Armatas ea sæpe acies duroſque tumultus
Excitat: & medios grauis it nec iniqua p hostes
Quidqd agit: patriū seruat veneranda decorē.
Sic quoq; nullius commixta libidine Iuno
Te vulcanē tulit sed non sine coniugis ira.
Insignemq; deos te reddidit arte p omnis.
Neptumno at Triton Amphitritiq; procaci
Nascitur. auratas habet ille sub æquore sedes:
Atq; una matri comes it regi; parenti.
Heu grauior nimiū Triton deus Aurea Marti
Pellito citherea metum trepidūq; timorem
Gignit. uterq; grauis bello pignantibus esse
Dicitur & densas pariter turbare phalangas.
Nec nō harmoniam gaudet qua cōiuge cadm?
Progenuere. Ioui præconem Maia deorum
Mercurium Atlantis peperit Dionyse crearis
Tu quoq; fitq; parens Semele clarissia Cadmi

P rogenies. patrem tibi uendicat illa tonantem.
S ecurum mortis genuit te liber. at illam
M ors rapuit. nūc esse deos pol' astringit ambos.
H erculeas posthac Alcmena puerpera uires
E diderat furata tuum Latoa maritum.
I nclytus Aglaie thalamo vulcanus adhæsit:
V nam quæ Charitis præstat lætatus habere.
A uricomam sūmis Ariadnen Bacchus ab astris
V idit ut(hanc genuit Minos) p cōiuge sūpsit.
H anc quoq; funereæ morti turpiq; senectæ
I upiter exemit: mediisq; locauit in astris.
H erculis at postq̃ labor. & certamina tandem
P lurimaq; Argoi cesserunt iussa tyranni:
A d sua formosam connubia uinxerat heben
H erculeæ uirtutis honos. ea filia magnæ.
I unonis magniq; Iouis. cælestia thædas
A triaq; & diuos celebrarunt tecta iugales.
A t soli genus oceano quæ ducit aquoso
E t Circen parit & regem Perseis Eetam.
F ormosis Idyia genis subit: illa sororem
P ersein uocat atq; socrum. nā nupsit Eetæ.
M edeamq; illi genuit. Vos o polus omnes
Q uos habet: & sedes gaudet regnare beatas
S aluete. tibi terra parens tibi dico salutem
E t quæcunq; uago dispergeris insula ponto.
N unc mihi mortalem si qua est expta maritū

E t sæmen cæleste solo commiscuit imo
D icite uester erit labor hic quoq; dicite musæ
I asium fœcunda cœres heroa maritum
E xcipit. hæc ditem dederant cōnubia plutum.
V rbs fuit Itripolis pinguis fuit insula Crete:
P rima puer quibus exoluit cūnabula plutus
F ortunate puer pelāgō terraq; iacere
D iceris: atq; domos hinc inde locare beatas.
Q uem seu fors homie; ppria seu spōte seq̄ris:
D iues erit: largosq; feret te dante maniplos.
A n loqr harmonien Cadmo quæ cōiuge fœta
I noq; & Semelen peperit: nec deerat Agaue.
A ddidit Antonoen: cuius cōnubia pulcher
L egit Aristæus. multis erat ille capillis.
A patriis subis has thebis polidore sorores.
C alliroe neq; enim te nunc labor oceanine
H ic tacet. ingētem subiisse chrysaora cōiunx
D iceris. hinc cunctis melior mortalibus unus
G eryones nostras datus est uenire sub auras.
A h puer herculeam infelix extendere famam
T u quoq; debebas. nam te abstulit ille tuarum
F orte bouū. testis tantæ est Erythea rapinæ.
I ndica Tethono posthac Aurora marito
P ignora legitimo peperit duo fœta cubili.
E thiopum prior egregiis formosus in armis
R ex Memnon erat. at nati si fote secundi

S
T
Q
F
C
N
N
D
M
V
N
A
C
D
D
P
G
V
M
E
E
P
A
E
E
Q
cire qđ est nomē cupis Emathiona uocabant.
um demum Cephalo narrat a moribus usa
uis phaetonta creat . diuis gratissimus ille.
lorentes annos viridemq; ætate iuuentam
omptus erat: puerum cypris cū cepit: & illū
octurnum sacras fore dæmona iussit ad aras.
ec racuisse uacat . sibi quā præclarus Iason
duxerat Esonides. ea filia phasidis etæ.
Medeam dicunt . sanxere iugalia diui
Vincula: nec frustra iuuenem certasse tulerūt.
Nanq; graues pelia pugnas & dura iubente
Arma obiit. patriam tandem ē regress⁹ Iolcon:
Caraq; nec latæ coniunx Medea Carinæ
Defuerat. thædis ortus Medeus ab istis
Dicitur. hunc Chiron in monte recepit alendū
Phyllyrides: q̃ certa Iouis sic fata iubebant.
Grandæuum sūt quæ patrem sibi Nerea dicāt
Vt Thetis & psamathe. mixtæ mortalib⁹ abæ
Mortales ex se foetus genuisse putantur.
Eace te phoco psamathe formosa parentem
Effecit Thetis albentes argentea furas
Pellea magnanimo patrem donauit Achilli.
At venus Anchisæ herois supposta cubili
Eneam peperit nemorosæ in montibus Idæ.
Edidit agrium Circe fortemq; latinum
Quem nulla quisq; culpa carpendo momordit

Q uis pater ambobus quæris. facundus vlysses
O mnibus imperio pariter duo iura dedere
T yrsenis longe fines extendere dicti.
V ltima Nausithoum concepit diua Calypso
L isinoumque suo cum iam potiretur Vlysse.
I amque ego si qua uiris dea sit mortalibus usa;
P ignoraque ediderit: uideor satis esse profatus.
N unc cantate nurus harum & genus heroinas
Q uæ Ioue quæ summo musæ gaudetis olympo.
O modo tam digno cur me fortuna fefellit
C odice materia cur me priuauit honesta?
A n quo iam merito vatem fraudaret honore:
N e ve suum decus esse suo furia tã labori
F erret: & Ascræas ea nollet viuere musas?
N os ea romanis an quæ conuertere uerbis
N oluit: ah si sic quanti puto conscia diua es.
E mula Mombritiū nolis emergere nomen.
Q uæ te cã mouet: sũt quæ nos mltã valemus
S cribere. sunt studiis accommodata plura nostris.

Ad Decus: gloriãque Illustrissimi quondã Ducis
Borsii: Excellētissimæque. Domini Estensis: Ad Bōni
ni mōbritii: Hesiodique doctissimorum viroꝝ famã
ppetuaque memoriã: Peregrini prisciani nobilis fer
rariensis opa: Per Andreã Gallũ Ferrarie hoc opus
Impressum est. Anno legis gratiæ. M. cccclxxiiii.

